

In kaj naj porečemo šele o nemški opereti? — opere, kakor je znano, niso imeli. Mi smo se le čudili, kako morejo Nemci kaj tacega poslušati. Toda naši Nemci so previdni in ponižni ljudje; če jih pomiluješ radi borne operete, ti odgovore: »Moj Bog, to je pač vse po naših razmerah! Arme Leute kochen mit Wasser!« —

Nemci izprevidijo torej nedostatnosti svojega gledališča, a obiskujejo ga navzlic temu, ker vedo, da to zahteva njih ugled. Naj bi prišlo tudi naše občinstvo do takega prepričanja! . . .

Z.

Pesmarica »Glasbene Matic«. Ob svoji 25letnici je izdala »Glasbena Matica« ličen zvezek, ki obsega izbor moških zborov slovenskega izvira pa tudi tujih skladateljev, ki so se udomačili. Zastopani so v zvezku zbori vseh onih skladateljev, ki so bodrili Slovence v jutranji zori njih narodne probuje, pesmi, ki so dolgo vrsto let ogrevale srca ljudstvu, ki se je bojevalo za svoj opravičeni obstanek. »Domovina«, »Naprej«, »Slovan«, »Slovenec sem« . . . to je oni značilni ton, v katerem so peli stari domoljubi. V zbirki so tudi zbori, katerih ni smelo manjkati v dobi, ko se je jelo socialno življenje Slovencev šele razvijati, na nobenem sporedu — in nekatere čujemo še dandanes pri ljudskih slavnostih, ker so se toliko prikupili narodovemu srcu. Zbirka pa obsega tudi zборе iz prejšnje in novejši dobe ki so, po svoji misli in po svoji izvedbi skladbe določnega umetniškega pomena — nekateri visoke vrednosti, kakor zlasti skladbe Foersterjeve (nov je tu zbor »Domu«, ki se odlikuje po izrazoviti ritmiki, po lepih kontrastih zboru in solov in po kontrapunktiški izvedbi) — drugi pa manjše, posebno velika vrsta skladb »liedertafelske« smeri. Nadrobna ocena vseh teh skladb bi tu ne bila na mestu; pisalo se je o njih že neštetilnokrat. Večinoma so preje narodnostnega ali družbinskega pomena nego umetniškega. Sicer pa: če že sprejmemo s hvaležnostjo oni del knjige, ki obsega odlične skladbe, sprejmemo tudi ostalo v spomin na nedavno dobo, ko se je daniilo na slovenskem obzorju, ko je še spavala zlata ptica umetnosti, ko se je le tihoma tu in ondi oglašala. —

Vendar bi pa nekaj ugovarjal. Ker je izdala »Glasbena Matica«, ki reprezentuje v Slovencih čisto umetnost (saj v koncertih svojih jo goji), izbor umetniški neenako vrednih skladb, hoteč podati pregled glasbene literature v dobi 25 let svojega obstanka, bi bilo treba v kratkem vvodu pojasniti, zakaj se je privzela v zbirko ta in ona umetniški brezpomembna skladba, kakšen je njen pomen v drugem nego umetniškem pogledu, in umestno bi bilo razložiti, kako in kaj se je v rečenem razdobju pevalo, in kako so se sporedi po vsebini in pa po izvajanju razvijali; omenili naj bi se bili tudi tuji vplivi, ki so se pojavili pri posameznih skladateljih, o njih vzajemnem razmerju, in ne bilo bi niti odveč, zasledovati, kako so se razvile analogne razmere drugod, med Čchi, med Hrvati itd. S tem bi bila zadobila knjiga poleg praktiške vrednosti še pomen kulturno-historiškega spomenika, ki bi bil dostojnejši jubileja umetniškega zavoda, nego je zgolj, čeprav dobra — pesmarica. Bilo bi pač že čas, da se postavimo vendar že na višjo stopinjo!! Suhi životopisi, ki pa ne označujejo pomena poedinih skladateljev, in ki ne določujejo njih stopinje v literaturi, so morda dober materijal, pa tudi nič več nego le materijal. Da bi bila »Pesmarica« reprezentant današnjega razvoja slovenske glasbe, ne verjame vendar nihče iz odločilnih krogov, in ne bode tega trdil nihče, ki pozna razmere. Toda »Pesmarica« pride tudi v tujino, in tujcem bi bilo treba označiti sta-

lišče, raz katero jo je soditi. Označiti jo je treba tako, kakor sem jo jaz, le bolj nadrobno in z pozitivnimi podrobnostmi. *K. Hoffmeister.*

Hrvatske Narodne Pjesme: Skupila i izdala Matica Hrvatska. Odio prvi. Junačke pjesme. Knjiga druga. Zagreb 1897. Izdanje »Maticе Hrvatske«. Ta krasna knjiga, katera je po istih načelih sestavljena, kakor prva knjiga narodnih pesmi, katero je hrv. Matica lani izdala, obseza na 455 straneh velike osmerke 72 junaških pesmi o kraljeviću Marku in v dodatku inačice vsem pesmim, bodisi v izvadku, ali pa v prozi. V ti knjigi je zastopanih 51 nabiravcev narodnih pesmi in 88 pokrajin in mest v oblasti Trojednice, Bosne-Hercegovine in Istre. Knjigo je uredil dr. Stjepan Bosanac. Cena knjigi je 2 gld. 50 kr., a za članove matičarje 1 gld. 50 kr. —

Dr. Fr. Musoni je priobčil v videmskem časopisu »In Alto«, letnik V., sestavek »Le terre slovene nel IX. secolo«, ki je posnet po spisu, kateri je bil natisnjen v »Spomenici tisočletnice Metodove smrti«. Znano je, da je to knjigo izdala leta 1885. »Slovenska Matica v Ljubljani. — Isti pisatelj je izdal lani delce »I nomi locali e l' elemento slavo in Friuli« (Firenze, Ricci). Glavni del, t. j. etimologovanje, razodeva sicer prav dobro voljo, a ne povsod potrebne temeljitosti. *Uševica* izvaja n. pr. od »uš = pedochio, mesto od *uša* — jelša itd.« Z nekaterimi krajevnimi imeni pa že celo ne ve, kaj bi počel, n. pr. »Tanatavieli«, t. j. na Beli. Beneški Slovenci imajo navado, da pred krajevna imena postavljajo *ta(m) na, ta(m) za, ta(m) pred* itd.

Listnica uredništva. R—v: »V logu«, »V gozdu«, »Črnogorki« nič za nas! — Dou: Naporabno. — Pod—ski: Prenaivno. Oblika Vaših verzov pa priča, da nič ne čitate, in da ste v formalnem oziru zaostali za najmanj 50 let. — Pošiljatelju »pesmic« »Divji lovec«, »Pomlad«, »Oj plovi«, »Ne daj«: Čisto neporabno. Vsebina večinoma nerazumljiva, ker slovenske slovnice ne znate. N. pr.: *ustni* (gen. plur!) nam. *usten*, *očesi* (gen. plur!) nam. *oči*; *obroban*, v podoban namestu obrobljen, v podobljen; »on kliče v vas vso mladen« — kaj je to? »Jezêrσ (sic!) to življenje je, Te vabi v dna okovi« . . . Kdo to razume? . . . — Zvezdan: »Uteha« nam ne pove nič posebnega. S solzami treba dandanes tudi v pocziji silno ščediti; saj veste, kaj pravi že Gregorčič, da se »svet solzam le smeje«. — »Raketa« kaže lirski polet; z ozirom na bolj navadno misel, ki jo pesem izraža, pa je pol predolga! V takih rečeh treba sežetosti, koncentracije! Sintaktično pogrešna in vsled tega nejasna pa je že prva strofa:

»Prekrasna švignila raketa
V viharno, toli temno noč,
Oči slede ji, duša vneta
Prizor ta veličasten (sic!) zroč.«

Kam spada particip »zroč«? K očem ali k duši vneta? Nikjer ni na pravem mestu! . . . Odgovarjamo zato nekoliko obširneje, ker nam ravno ta stvarca daje upati, da nam pošljete morda kdaj še boljšega. —

Vi—cki: »Poeta smrt« je pač presentimentalna in romantično-anahronistična, »Zadnji trpin« pa je premalo konkreten in presplošen. Pošljite kaj boljšega!

